

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Temagranskning av arbetet med barns delaktighet och inflytande vid fristående och kommunala förskolor och fristående pedagogisk omsorg

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

1. Rapporten för temagranskningen noteras
2. Identifierade utvecklingsområden följs upp enligt den ordinarie granskningsplanen

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Ulrika Månsson
skolchef

Sammanfattning

Enligt barn- och utbildningsnämndens granskningsplan ska barn- och utbildningsförvaltningen årligen genomföra en temagranskning som inriktas mot ett särskilt område eller en specifik sakfråga som valts ut i förskolans läroplan, Lpfö18. Temagranskning genomförs årligen på samtliga fristående förskolor och i pedagogisk omsorg samt genom stickprov på de kommunala förskolorna. Det utvalda området för 2023 års temagranskning är barns inflytande och delaktighet.

Granskningen visar att förskolorna använder sig av en mångfald metoder och arbetssätt för att säkerställa att barn får möjlighet till delaktighet och inflytande. Granskningen visar också att dagbarnvårdarna i den pedagogiska omsorgen med olika metoder och genom sitt förhållningssätt ger barnen möjlighet att påverka innehållet i den pedagogiska omsorgen.

Beskrivning av ärendet

En kommun har enligt 26 kap. 4 § skollagen (2010:800) tillsyn över förskola vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 § andra stycket, pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har godkänt enligt 25 kap. 10 §, och att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 b §§ och 25 kap. 10, 10 a och 10 b §§.

Enligt barn- och utbildningsnämndens granskningsplan (2022/BUN 0026) ska barn- och utbildningsförvaltningen årligen genomföra en temagranskning som inriktas mot ett särskilt område eller en specifik sakfråga som valts ut i förskolans läroplan, Lpfö18. Temagranskning genomförs årligen på samtliga fristående förskolor och pedagogisk omsorg, samt genom stickprov på de kommunala förskolorna. Det utvalda området i temagranskningen på förskolor och i pedagogisk omsorg 2023 är barns inflytande och delaktighet.

Syftet med kommunernas tillsyn av fristående förskolor är enligt Skolinspektionens rapport ”Kommunernas tillsyn av fristående förskolor” (2016) att garantera att barn erbjuds en utvecklande, lärande och stimulerande verksamhet i enlighet med skollag och läroplan. Syftet med barn- och utbildningsförvaltningens temagranskning är att visa på styrkor och utvecklingsområden inom det utvalda området på förskolor och i pedagogisk omsorg på fristående och kommunala förskolor i Tyresö kommun.

Granskningen baseras på dokumentstudier av inlämnad rapportering, samt verksamhetsplaner eller andra dokument som ligger till grund för förskolornas och den pedagogiska omsorgens arbete med barns inflytande och delaktighet.

Granskade förskolor

Förskola	Huvudman
Ballongen, Gunghästen, Kardemumman, Loket, Sofieberg, Strandpärlan	Tyresö kommun
Hästhagen, Paletten, Stenkulan, Trollsländan	Unike förskolor AB
Karlavagnen, Kattfoten, Stjärnan	Dibber Inspira AB
Klinten	Montessoriförskolan Klinten ek. för.
Kryddan	Föräldrakooperativet Kryddan ek. för.
Lek och lär	Förskolan Lek och lär Tyresö ek. för
Noblaskolan Breviks förskola	Pysslingen förskolor och skolor AB
Rödkullan, Slottsparken	Rödkullans förskolor AB
Trollebo	Föräldrakooperativet Trollebo ek. för.
Trollflöjten	Tyresö församling, Svenska kyrkan
Tyresö montessoriskola förskola	Montessoriskolor och förskolor i Sverige AB

Resultat och bedömning – förskola

Samtliga granskade förskolor har lämnat rapportering inom följande områden hämtade från förskolans läroplan, Lpfö18:

- Hur förskolan genom sina arbetssätt säkerställer att barnens uppfattningar och åsikter tas tillvara (Förskolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 1).
- Hur barnen får möjligheter till reellt inflytande över arbetssätt och innehåll, hur varje barn blir lyssnat till, hur barnen får tillgång till information i frågor som rör dem, hur barnens bästa tillgodoses, hur förskolan säkerställer att alla barn ges möjligheter att vara delaktiga och får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett t ex kön och ålder och hur barnens delaktighet påverkar undervisningen och utbildningen. (Mål och riktlinjer, Barns delaktighet och inflytande, avsnitt 2.3)
- På vilka sätt rektor säkerställer att förskolans arbetsformer utvecklas för att gynna barnens inflytande (Mål och riktlinjer, Rektorns ansvar, avsnitt 2.8)

Enheternas rapportering visar att samtliga rektorer och arbetslag har insikt i att utbildningen enligt styrdokumentet ska lägga grunden till att barnen ska förstå vad demokrati är och att barn har rätt till delaktighet och inflytande.

Granskningen visar att förskolorna eftersträvar att utgå från barnens behov och intressen vid utformningen av utbildningen. Förskolorna använder en mångfald metoder för att säkerställa att de behov och intressen som barnen på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för deras möjligheter att påverka utbildningen och undervisningen. Samtliga rektorer beskriver metoder och förhållningssätt som bidrar till att säkerställa att de arbetssätt som används på förskolan är gynnsamma för att alla barn ska få möjlighet till inflytande och delaktighet.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att samtliga förskolor har fungerande organisation och goda arbetssätt som kan bidra till att barn får möjligheter till delaktighet och inflytande över sina dagar på förskolan.

För några förskolor saknas rapportering kring hur förskolorna organiseras för att tillgodose barns rätt att bli informerade och höras i frågor som rör dem. Några förskolor har inte lämnat exempel på hur de säkerställer att alla barn ges möjligheter att vara delaktiga och få lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett t ex kön och ålder. Detta arbete kan utvecklas.

Granskad pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg	Huvudman och dagbarnvårdare
Kringlan 10	Jeanette Bjurner
Barn 2000	Jill Johansson
Steglitsen omsorg	Katarina Erlandsson Harnesk

Resultat och bedömning – pedagogisk omsorg

Den pedagogiska omsorgen har lämnat exempel på hur deras arbetssätt säkerställer att barnens uppfattningar och åsikter tas tillvara. Rapporteringen visar att samtliga huvudmän med olika metoder och med sitt förhållningssätt ger barnen möjlighet att påverka innehållet i verksamheten.

Prövning av barnets bästa

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet. Fyra av artiklarna utgör de grundläggande och vägledande principerna som alltid ska beaktas vid frågor som rör barn. Det handlar om barnets rätt till ickediskriminering (artikel 2); barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3); barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6); samt barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Relevant i barn- och utbildningsförvaltningens temagranskning är också barnets rätt till utbildning (artikel 28); barns rätt till lek, vila och fritid (artikel 31) samt barns rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter med respekt för andra personers rättigheter (artikel 13).

Syftet med kommunens tillsyn av fristående förskolor är att ge en beskrivning av hur förskolorna arbetar för att nå målen för utbildningen och undervisningen och att säkerställa att fristående förskolor erbjuder barn en utvecklande, lärande och stimulerande verksamhet i enlighet med skollagen och förskolans läroplan. Syftet är också att ge en beskrivning av hur den pedagogiska omsorgen arbetar för att barn ska ges möjlighet att uttrycka sin uppfattning om vad som är meningsfullt och roligt i pedagogisk omsorg, oavsett ålder, kön, social och kulturell bakgrund. Därför berörs barn indirekt denna granskning.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer utifrån den rapportering som de granskade förskolorna har lämnat att utbildningen och undervisningen speglar de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionens artikel 28, Barnets rätt till utbildning; artikel 31, Barnets rätt till lek, vila och fritid samt artikel 13, Barnets rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter med respekt för andra personers rättigheter.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer utifrån den rapportering som den granskade pedagogiska omsorgen har lämnat att verksamheten speglar de

värden som uttrycks i barnkonventionens artikel 31, Barnets rätt till lek, vila och fritid, samt artikel 13, Barnets rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter med respekt för andra personers rättigheter.

Den pedagogiska omsorgen ingår inte i skolväsendet och således är artikel 28, barnets rätt till utbildning, i denna granskning inte relevant för pedagogisk omsorg.

Inga risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn har identifierats

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.